

Prop. 131 S

(2015–2016)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Bompengefinansiering av E6 på strekningen Kolomoen – Moelv i Hedmark

*Tilråding fra Samferdselsdepartementet 11. mai 2016,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Innledning

Samferdselsdepartementet legger i denne proposisjonen fram forslag om bompengefinansiering av E6 på strekningen Kolomoen – Moelv i kommunene Stange, Hamar og Ringsaker. Utbyggingen vil skje i regi av Nye Veier AS.

Prosjektet omfatter sammenhengende utbygging av 42,7 km firefelts veg med standard bredde og fysisk midtdeler på hele strekningen. Det tas utgangspunkt i dagens veg som utvikles til firefelts veg.

I Meld. St. 26 (2012–2013) Nasjonal transportplan 2014–2023 fremhever Regjeringen betydningen av å utvikle E6 som en av de viktigste transportårene i landet. I Stortingsmeldingen legges det derfor stor vekt på å videreføre utbyggingen av E6 som møtefri veg nordover fra Kolomoen. Det er særlig viktig å bedre trafikksikkerheten fordi store deler av de eksisterende tofelts strekningene mellom Oslo og Trondheim har lav sikkerhet. Prosjektet er i Meld. St. 25 (2014–2015) *På rett vei* definert i oppstartsporteføljen til Nye Veier AS.

Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS inngikk 22. desember 2015 en rammeavtale som fastsetter selskapets oppstartsportefølje og legger de generelle rammene for selskapets framtidige oppgaver og finansieringen av disse. Rammeavtalen angir at det skal inngås en vegutbyggings-

avtale mellom Samferdselsdepartementet og Nye Veier. Vegutbyggingsavtalen forplikter selskapet til å gjennomføre utbyggingen av strekningen E6 Kolomoen – Moelv for den pris og de øvrige vilkår som framgår av avtalen.

Nye Veier AS har besluttet at strekningen E6 Kolomoen – Moelv er en av de første delstrekningene som bygges ut. Lokalpolitiske vedtak er allerede fattet og prosjektet er klart for utbygging. Hele strekningen Kolomoen – Moelv planlegges åpnet for trafikk i 2021.

2 Dagens situasjon og beskrivelse av utbyggingen

E6 Kolomoen – Moelv starter nord for krysset ved Kolomoen i Stange kommune og ender nord for krysset mellom E6 og fv. 213 ved Moelv i Ringsaker kommune. Strekningen går gjennom kommunene Stange, Hamar og Ringsaker i Hedmark fylke.

Strekningen Kolomoen – Moelv er i dag vel 42,7 km lang og har i hovedsak standard som avkjørselsfri tofelts veg, med enkelte trefeltsstrekninger.

I perioden 2007–2014 har det vært en trafikkvekst på 10,3 pst. i tellepunktet ved Brumunddal, dvs. en gjennomsnittlig trafikkvekst på 1,4 pst. per år. Det har vært størst årlig trafikkvekst fra 2012.

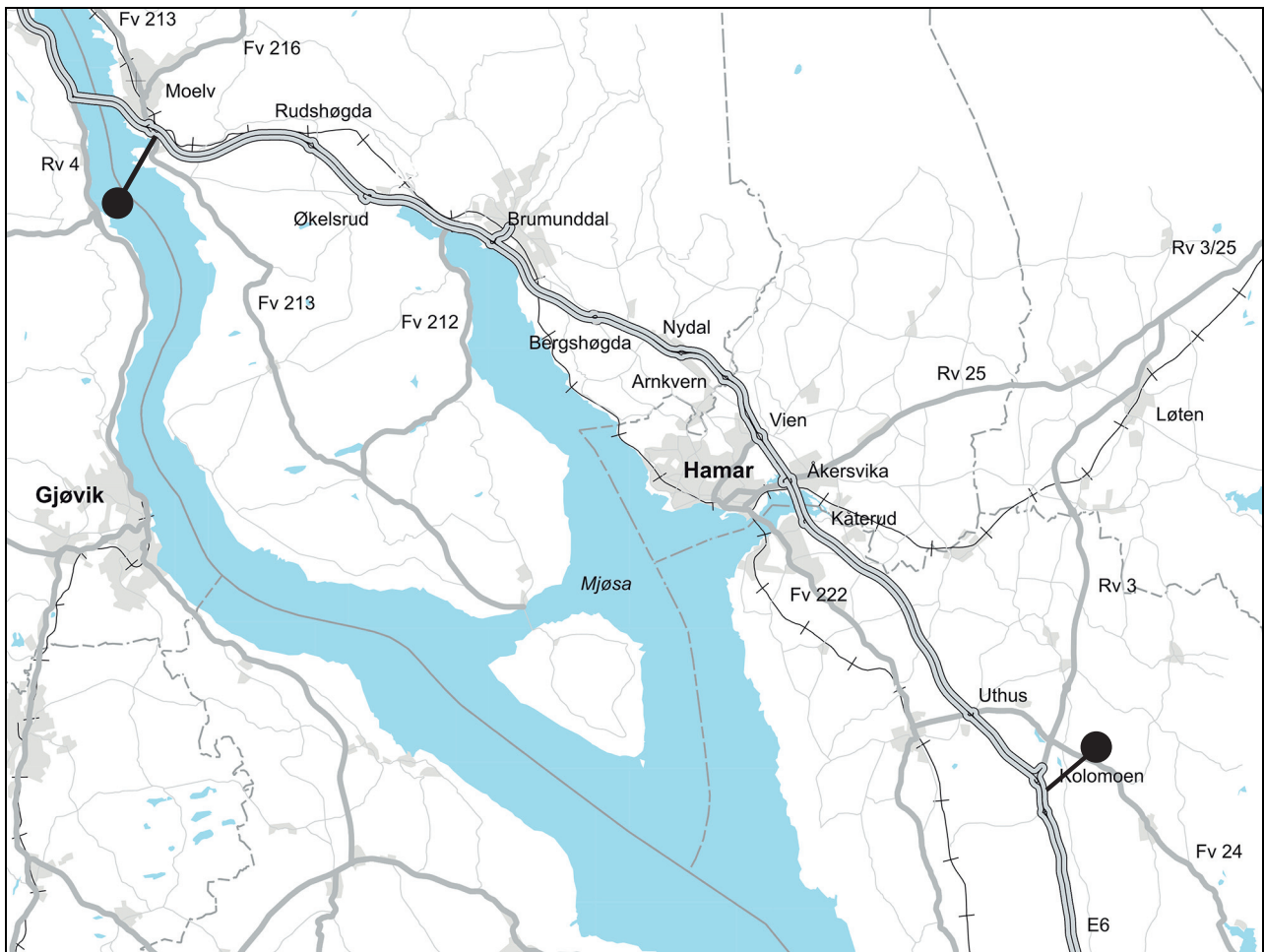
Strekningen har svært mange alvorlige ulykker. Siden 2005 er 17 personer drept i trafikkulykker på E6 mellom Kolomoen og Moelv. 12 av disse ulykkene, dvs. 70 pst., var møteulykker. Problemer med kø og forsinkelser har til nå vært størst ved helgeutfart eller i forbindelse med høytider og ferie. Det er ventet at problemene vil bli forsterket med fortsatt økt trafikkvekst, da deler av strekningen allerede har trafikkmengder som ligger over kapasitetsgrensen for tofelts veg.

E6 Kolomoen – Moelv er planlagt utbygd til firefelts veg med standard bredde. Det tas utgangspunkt i dagens tofelts-/trefeltsveg som utvikles til firefelts veg. Dagens toplanskryss opprettholdes, bortsett fra krysset nord for Brumunddal som nedlegges. Det blir etablert et nytt kryss med ny innfart til Brumunddal på Bergshøgda sør for Brumunddal. Det er lagt til grunn fartsgrense 110 km/t i på hele strekningen unntatt mellom kryssene ved Kåterud og Vien der det er forutsatt fartsgrense 100 km/t. På strekningen Kåterud – Arnkvern – Nydal er det søkt fravik for å kunne få fartsgrense 110 km/t.

I prosjektet inngår en rekke støytiltak, vilttiltak og lokale trafikksikkerhetstiltak. Bompengfinansiering vil gi økt trafikk på lokalvegene. I tillegg vil endret vegstruktur (endring av kryss langs E6) også endre kjøremønster på lokalvegnettet. De lokale trafikksikkerhetstiltakene er nødvendige for å redusere ulempene av dette. Bomstasjonene på lokalvegen fv. 84 er også vurdert som nødvendig for å få trafikken til å bruke den nye vegen. Deler av inntektene fra disse sidevegsbommene er forutsatt å finansiere konkrete lokale tiltak etter avtale med de ulike kommunene.

Vegutbyggingsavtalen mellom Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS regulerer omfanget av utbyggingsprosjektet.

Reguleringsplan for strekningen Kolomoen – Kåterud i Stange kommune ble vedtatt i Stange kommunestyre 24. oktober 2012. Strekningen Kåterud – Arnkvern i Hamar kommune ble vedtatt i Hamar kommunestyre 17. februar 2016. Strekningen Arnkvern – Moelv i Ringsaker kommune har vært delt i tre reguleringsplaner som har blitt vedtatt i Ringsaker kommunestyre 12. desember 2012, 19. juni 2013 og 7. mars 2014.

Figur 2.1 Oversikt over prosjektet E6 Kolomoen – Moelv

Det er gjennomført kvalitetssikring av kostnadsoverslag. Den eksterne kvalitetssikringen er gjennomført våren 2016 på vegne av Nye Veier AS. Statens vegvesen har kalkulert prosjektet til å ha en forventet kostnad (P50) på 8 955 mill. kr omregnet til 2016 prisnivå. Kvalitetssikrer angir en forventet kostnad (P50) på 8 113 mill. kr omregnet til 2016 prisnivå. Hovedårsaken til avvikene synes å være ulike vurderinger av forventet bidrag fra ulike usikkerhetsfaktorer og byggherrekostnader, samt enkeltjusteringer av enhetspriser. Den økonomiske rammen som prosjektet med 85 pst. sannsynlighet vil kunne realiseres innenfor (P85), er hhv. 10 311 mill. 2016-kr (SVV) og 9 418 mill. 2016-kr (kvalitetssikrer).

I vegutbyggingsavtalen for prosjektet som er inngått mellom Samferdselsdepartementet og Nye Veier AS, har partene avtalt at utbyggingen skal gjennomføres innenfor en økonomisk ramme på 9 530 mill. 2016-kr. Det er i denne prisen tatt utgangspunkt i en forventet kostnad (P50) på 8 586 mill. 2016-kr og lagt til et risikopåslag på 11 pst.

Nytteberegningene i Meld. St. 25 (2014–2015) *På rett vei* viser strekningene Kolomoen – Brumunddal og Brumunddal – Moelv som to av de mest samfunnsøkonomisk lønnsomme stekningene å bygge ut i Nye Veiers portefølje. I tidligere planer var prosjektet delt i to med en første etappe på 32 km fra Kolomoen til Brumunddal. De siste 11 km fram til Moelv var ikke prioritert i Nasjonal Transportplan 2014–2023. Nye Veier har vurdert at det vil være effektivt å gjennomføre utbygging av hele strekningen under ett.

3 Lokalpolitisk behandling

Bompengeutredning ble oversendt Hedmark og Akershus fylkeskommune og kommunene Stange, Hamar og Ringsaker for behandling den 24.02.2016.

Stange kommunes planutvalg behandlet saken 10. mars 2016 og fattet følgende vedtak:

Stange kommune gir sin tilslutning til en prosentvis fordeling mellom statlige midler og bompenger 50/50 for etablering av firefelts E6 Kolomoen-Moelv. I tråd med rapport, jf. vedlegg 1, gis aksept for opplegg knyttet til bompengandelen i prosjektet slik:

1. Utbyggingen av E6 på strekningen Kolomoen – Moelv delfinansieres med bompenger. Innkrevningen skjer i begge retninger i automatiske bomstasjoner på ny E6 vist på kart, jf. vedlegg 1.
2. Bompengereordningen baseres på et rabattsystem som innebærer at alle trafikanter som betaler med elektronisk brikke får 20 % rabatt.

3. Ved åpning av Kolomoen-Moelv forutsettes det at bomtakstene ikke overskrider satsene som beskrevet i vedlegg 1.
4. Dersom trafikken på sidevegeier viser seg å bli for stor, må det vurderes trafikkregulerende tiltak på disse veiene.
5. Blir økonomien i prosjektet vesentlig gunstigere enn det som er lagt til grunn i finansieringsanalysen, forutsettes det at takstene ved oppstart av innkrevningen for E6 Kolomoen – Moelv kan settes lavere enn det som er beregnet i finansieringsanalysen med lånerente 5,5 %. Endelig takst- og rabattsystem skal legges frem for lokalpolitisk behandling i god tid før innkrevningen tar til.
6. Bompengeperioden settes til 15 år fra åpning av strekningen Kolomoen – Moelv.
7. Det gis tilslutning til at anlegget på strekningen kan startes opp, basert på Nye Veier AS anbefalte finansieringsopplegg, så snart Stortingets tilslutning til den foreslåtte bompengereordningen foreligger.
8. Vedtaket i denne saken fattes i det faste utvalget for plansaker som hastevedtak etter pkt 6.1, 3. avsnitt i reglement for politiske organer. Det legges med dette opp til at Planutvalget fatter endelig vedtak for Stange Kommunes vedkommende i dette spørsmålet.

Hamar kommunes Formannskap behandlet saken 16. mars og fattet følgende vedtak:

Hamar formannskap gjør følgende vedtak med hjemmel i kommuneloven § 13:

1. Utbyggingen av E6 på strekningen Kolomoen – Moelv delfinansieres med bompenger. Innkrevningen skjer i begge retninger i automatiske bomstasjoner på ny E6 og fv. 84 som vist på kart i denne rapporten (se vedlegg).
2. Bompengereordningen baseres på et rabattsystem som innebærer at trafikanter i takstgruppe 1 som betaler med elektronisk brikke får 20 pst rabatt. Trafikanter i takstgruppe 2 får ingen brikkerabatt.
3. Ved åpning av Kolomoen – Moelv forutsettes det at bomtakstene ikke overskrider (i-2016-kr):
 - 89 kr for lett bil totalt i bomstasjonene på ny E6
 - 16 kr for lett bil på fv. 84 ved Snarud (tilsvarer 75 pst. av taksten på ny E6 Vien N)
 - 16 kr for lett bil på fv. 84 ved Bergshøgda (tilsvarer 75 pst. av taksten på ny E6 Bergshøgda)
 - Tunge biler betaler to ganger lettbiltakst.
4. Dersom trafikken på sideveger viser seg å bli for stor, må det vurderes trafikkregulerende tiltak på disse vegene.

5. Skulle det vise seg at økonomien i prosjektet blir vesentlig gunstigere enn det som er lagt til grunn i finansieringsanalysen, forutsettes det at takstene ved oppstart av innkrevningen for E6 Kolomoen – Moelv kan settes lavere enn de som er beregnet i finansieringsanalysen med lånerente 5,5 pst. Endelig takst- og rabattsystem skal legges frem for lokalpolitisk behandling i god tid før innkrevningen tar til.
6. Bompengeperioden settes til 15 år fra åpning av strekningen Kolomoen – Moelv.
7. Det gis tilslutning til at anlegget på strekningen kan startes opp, basert på NyeVeiers anbefalte finansieringsopplegg, så snart Stortingets tilslutning til den foreslåtte bompengoordningen foreligger.

Hamar kommune tar til orientering at bomtakst for hele strekningen, spesielt på Vien, er endret siden utarbeidelse av reguleringsplan. Nye bomtakster gir ca. 50 % trafikkavvisning på Vien og medfører i følge forslaget merkbar til betydelig trafikkøkning på lokalveger i Hamar. Reguleringsplanens rapport om trafikksikkerhetstiltak anses ikke å være representativ for ny situasjon og kommunen anmoder NyeVeier å se nærmere på dette.

Ringsaker kommunestyre fattet 7. mars 2016 følgende vedtak:

Ringsaker kommune gir sin tilslutning til en prosentvis fordeling mellom statlige midler og bompenger 50/50 for etablering av firefelts E6 Kolomoen-Moelv. I tråd med rapport, jf. vedlegg 1, gis aksept for opplegg knyttet til bompengandelen i prosjektet slik:

1. Utbyggingen av E6 på strekningen Kolomoen-Moelv delfinansieres med bompenger. Innkrevningen skjer i begge retninger i automatiske bomstasjoner på ny E6 og fv. 84 som vist på kart, jf. vedlegg 1.
2. Bompengoordningen baseres på et rabattsystem som innebærer at alle trafikanter som betaler med elektronisk brikke får 20 % rabatt.
3. Ved åpning av Kolomoen-Moelv forutsettes det at bomtakstene ikke overskrider (i 2016-kr):
 - 89 kr for lett bil totalt i bomstasjonene på ny E6.
 - 16 kr for lett bil på fv. 84 ved Snarud (tilsvarende 75 % av taksten på ny E6 Vien N).
 - 16 kr for lett bil på fv. 84 ved Bergshøgda (tilsvarende 75 % av taksten på ny E6 Bergshøgda).
 - Tunge biler betaler to ganger lett biltakst.
4. Dersom trafikken på sideveger viser seg å bli for stor, må det vurderes trafikkregulerende tiltak på disse veiene.

5. Blir økonomien i prosjektet vesentlig gunstigere enn det som er lagt til grunn i finansieringsanalysen, forutsettes det at takstene ved oppstart av innkrevningen for E6 Kolomoen-Moelv kan settes lavere enn det som er beregnet i finansieringsanalysen med lånerente 5,5 %. Endelig takst- og rabattsystem skal legges frem for lokalpolitisk behandling i god tid før innkrevningen tar til.
6. Bompengeperioden settes til 15 år fra åpning av strekningen Kolomoen-Moelv.
7. Det gis tilslutning til at anlegget på strekningen kan startes opp, basert på Nye Veier AS anbefalte finansieringsopplegg, så snart Stortingets tilslutning til den foreslåtte bompengoordningen foreligger.

Hedmark fylkeskommune fattet følgende vedtak den 08.03.2016:

1. Hedmark fylkeskommune gir sin tilslutning til prosentvis fordeling mellom statlige midler (Nye veier AS) og bompenger på 50/50 for utbygging av firefelts E6 Kolomoen-Moelv. Innkrevningen skjer i begge retninger i 4 automatiske bomstasjoner på ny E6 og 2 automatiske bomstasjoner på fv. 84 som vist på kart i bompengeutredningen.
2. Fylkestinget godkjenner at bompengoordningen baseres på et rabattsystem som innebærer at trafikanter i takstgruppe 1 som betaler med elektronisk brikke får 20 pst. rabatt. Trafikanter i takstgruppe 2 får ingen brikkerabatt.
3. Fylkestinget forutsetter at ved åpningen av E6 Kolomoen-Moelv vil bomtakstene (i 2016-kr) ikke overskride:
 - kr 89 for lett bil i bomstasjonene på ny E6
 - kr 16 for lett bil på fv. 84 ved Snarud (tilsvarende 75 pst. av taksten på ny E6 Vien N).
 - kr 16 for lett bil på fv. 84 ved Bergshøgda (tilsvarende 75 pst. av taksten på ny E6 Vien N)
 - tunge biler betaler to ganger lett biltakst
4. Dersom trafikken på sideveger viser seg å bli for stor, forutsetter fylkestinget at det vurderes trafikkregulerende tiltak på disse vegene.
5. Fylkestinget forutsetter at dersom økonomien i prosjektet blir vesentlig gunstigere enn det som er lagt til grunn i finansieringsanalysen, kan takstene ved oppstart av innkrevningen for E6 Kolomoen-Moelv settes lavere enn de som er beregnet i finansieringsanalysen med lånerente 5,5 pst. Endelig takst- og rabattsystem skal legges fram for lokalpolitisk behandling i god tid før innkrevningen tar til.
6. Fylkestinget godtar at bompengeperioden settes til 15 år fra åpning av strekningen Kolomoen-Moelv.

7. Fylkestinget gir tilslutning til at anlegget på strekningen kan startes opp, basert på Nye Veier AS' anbefalte finansieringsopplegg, så snart Stortingets tilslutning til den foreslåtte bompengedordningen foreligger.
 8. Under forutsetning av Kommunal- og moderniseringsdepartementets godkjenning, vedtar fylkestinget at Hedmark fylkeskommune stiller garanti ved selvskyldnerkausjon for et maksimalt låneopptak for bompengeselskapet «E6 Gardermoen-Moelv» begrenset oppad til 3.400 mill. kroner. Garantien gis med pant i bompengeselskapets rettighet til å innkreve bompenge. Til grunn for garantivedtaket legges en beregningsteknisk lånerente på 5,5 pst.
Fylkestinget forutsetter at Akershus fylkeskommune gjør vedtak om tilsvarende garanti slik at maksimal garanti ble 6.800 mill. kroner.
 9. Fylkestinget vedtar at garantien gjelder fra første opptrekk på finansieringen i forbindelse med rekvisisjoner i byggeperioden, og gjennom innkrevingsperioden på 15 år. Innkrevingsperioden kan i særskilte tilfelle forlenges med inntil fem år. I tillegg skal garantien gjelde inntil to år, jf. garantiforskriftenes § 3. Samlet garantitid blir, inkludert byggeperioden, på inntil 26 år fra første opptrekk på finansieringen i forbindelse med rekvisisjoner.
Garantistens utlegg kan dekkes gjennom en økning av realtakstene med inntil 20 pst. og en forlengelse av bompengeperioden med inntil 5 år. Garantien gjelder inntil bompengeselskapets gjeld er nedbetalt og reduseres i takt med nedbetalingen av lånet. Det forutsettes at garantien blir sikret 1. prioritet i retten til å kreve inn bompenge.
- kr 16 for lett bil på fv 84 ved Snarud (tilsvarende 75 pst. av taksten på ny E6 Vien N).
 - kr 16 for lett bil på fv 84 ved Bergshøgda (tilsvarende 75 pst. av taksten på ny E6 Vien N)
 - tunge biler betaler to ganger lettbiltakst
 4. Dersom trafikken på sideveier viser seg å bli for stor, forutsetter fylkestinget at det vurderes trafikkregulerende tiltak på disse veiene.
 5. Fylkestinget forutsetter at dersom økonomien i prosjektet blir vesentlig gunstigere enn det som er lagt til grunn i finansieringsanalysen, kan takstene ved oppstart av innkrevningen for E6 Kolomoen-Moelv settes lavere enn de som er beregnet i finansieringsanalysen med lånerente 5,5 pst. Endelig takst- og rabattsystem skal legges fram for lokalpolitisk behandling i god tid før innkrevningen tar til.
 6. Fylkestinget godtar at bompengeperioden settes til 15 år fra åpning av strekningen Kolomoen-Moelv.
 7. Fylkestinget gir tilslutning til at anlegget på strekningen kan startes opp, basert på Nye Veier AS' anbefalte finansieringsopplegg, så snart Stortingets tilslutning til den foreslåtte bompengedordningen foreligger.
 8. Under forutsetning av Kommunal- og moderniseringsdepartementets godkjenning, vedtar fylkestinget at Akershus fylkeskommune stiller garanti ved selvskyldnerkausjon for et maksimalt låneopptak for bompengeselskapet «E6 Gardermoen-Moelv» begrenset oppad til 3.400 mill. kroner. Garantien gis med pant i bompengeselskapets rettighet til å innkreve bompenge. Til grunn for garantivedtaket legges en beregningsteknisk lånerente på 5,5 pst. Fylkestinget forutsetter at Hedmark fylkeskommune gjør vedtak om tilsvarende garanti, slik at maksimal garanti ble 6.800 mill. kroner.
 9. Fylkestinget vedtar at garantien gjelder fra første opptrekk på finansieringen i forbindelse med rekvisisjoner i byggeperioden, og gjennom innkrevingsperioden på 15 år. Innkrevingsperioden kan i særskilte tilfelle forlenges med inntil fem år. I tillegg skal garantien gjelde inntil to år, jf. garantiforskriftenes § 3. Samlet garantitid blir, inkludert byggeperioden, på inntil 26 år fra første opptrekk på finansieringen i forbindelse med rekvisisjoner. Garantistens utlegg kan dekkes gjennom en økning av realtakstene med inntil 20 pst. og en forlengelse av bompengeperioden med inntil 5 år. Garantien gjelder inntil bompengeselskapets gjeld er nedbetalt og reduseres i takt med nedbetalingen av lånet. Det forutsettes at garantien blir sikret 1. prioritet i retten til å kreve inn bompenge.

Akershus fylkeskommune fattet følgende vedtak den 09.05.2016:

1. Akershus fylkeskommune gir sin tilslutning til prosentvis fordeling mellom statlige midler (Nye veier AS) og bompenge på 50/50 for utbygging av firefelts E6 Kolomoen-Moelv. Innkrevningen skjer i begge retninger i 4 automatiske bomstasjoner på ny E6 og 2 automatiske bomstasjoner på fv 84 som vist på kart i bompengeutredningen.
2. Fylkestinget godkjenner at bompengedordningen baseres på et rabattsystem som innebærer at trafikanter i takstgruppe 1 som betaler med elektronisk brikke får 20 pst. rabatt. Trafikanter i takstgruppe 2 får ingen brikkerabatt.
3. Fylkestinget forutsetter at ved åpningen av E6 Kolomoen-Moelv vil bomtakstene (i 2016-kr) ikke overskride:
 - kr 89 for lett bil i bomstasjonene på ny E6

4 Trafikkgrunnlag

Årsdøgntrafikken varierer fra 8.200 kjøretøy nord for Kolomoen, til om lag 18.000 kjøretøy forbi Hamar. På det meste av strekningen, Åkersvika – Rudshøgda, ligger årsdøgntrafikken mellom 16.000 og 18.000 kjøretøy. Ved Moelv i nord ligger årsdøgntrafikken på om lag 14.000 kjøretøy. Andelen tunge kjøretøy ligger på 14–15 pst.

For å beregne de trafikkmessige konsekvensene av foreslått bompengepopplegg er Regional transportmodell for Region øst, delområde Hedmark og Oppland benyttet (RTM DOM HedOpp). Beregnet gjennomsnittlig døgntrafikk, ÅDT, er lagt til grunn for beregning av bompengepotensialet. Det er ÅDT 2014 som danner grunnlaget for beregningsanalysene. Trafikkprognosene som er utarbeidet for Hedmark fylke i forbindelse med NTP 2014–2023 er lagt til grunn for trafikkutviklingen etter 2014. Det er regnet med en gjennomsnittlig årlig trafikkvekst på 1,3 pst. i 2015–2020, 1,2 pst. i 2021–2030 og 1 pst. etter 2030.

Når det innføres bomavgift, må det forventes en reduksjon i trafikkgrunnlaget (trafikkavvisning), dels fordi noen trafikanter, om mulig, vil velge andre kjøreruter, dels fordi noen vil utelate enkelte reiser eller velge andre reisemål for å unngå å betale bompenger. Nivået på bomtakstene vil ha betydning for hvor stor trafikkavvisningen vil bli. Dessuten vil noen kjøretøyer, for eksempel busser i rute og el-biler, være fritatt for betaling av bomavgift, og det må påregnes at noen kjøretøyer ikke vil bli registrert av tekniske årsaker. Basert på erfaringer fra andre bompengereordninger er denne andelen passeringer uten inntekt anslått til 5 pst. i beregningene.

I tabell 4.1 nedenfor har Statens vegvesen, på vegne av Nye Veier AS, gjort beregninger av trafikkgrunnlaget i bomstasjonene for det anbefalte takstnivået, omregnet til ÅDT i 2019. Det er også angitt beregnet trafikk i bomsnittene uten bom-

pengeinnkreving. Tallene viser at innføring av bompenger medfører betydelig avvist trafikk.

Det er forutsatt en løsning med toplanskryss ved Økelsrud, men at fv. 95 stenges for gjennomkjøring vest for krysset for å begrense trafikklekkasjen til sidevegnettet, jf. figur 5.1. Det kan også være aktuelt å iverksette trafikkreduserende tiltak på mulige omkjøringsveger sør for Økelsrud (Fv. 20 og fv. 84). Dette vil bli vurdert nærmere når ny E6 er ferdigstilt og bompengeneinnkrevningen er iverksatt.

I tabell 4.1 er angitt beregnet trafikkvolum i 2019 i de enkelte bomstasjonene, basert på en fastsetting av bomtakster som beskrevet i det følgende.

5 Utbyggings- og finansieringsopplegg

Finansieringsopplegget for E6 Kolomoen – Moelv omfatter statlige midler over kapittel 1321 post 70 Tilskudd utbyggingselskapet for veg, samt bompenger. Bompengandelen utgjør 52 pst. Finansieringsplan er basert på forventet utbyggingskostnad og vist i tabell 5.1 nedenfor.

Statlige midler/Nye Veier

Ettersom utbyggingen skal skje i regi av Nye Veier AS, forutsetter Samferdselsdepartementet at statlig bidrag bevilges over kapittel 1321, post 70 Tilskudd utbyggingselskapet for veg.

Bompengeselskapet er gitt mulighet til å forskuttere inntil 130 mill. kroner til planlegging av prosjektet. Midlene tilbakebetales med bompenger etter at innkrevningen på strekningen Kolomoen – Moelv har startet opp. Dersom Stortinget ikke slutter seg til innholdet i denne proposisjonen, er det Hedmark og Akershus fylkeskommuner, som eiere av bompengeselskapet, som må

Tabell 4.1 Beregnet trafikkgrunnlag i 2019

Bomstasjon	Bomtast takstgruppe 1	ÅDT 2019 uten bom	ÅDT 2019 med bom	Trafikk- avvisning
1 E6 Jønsberg	26 kr	13 200	9 100	31 pst.
2 E6 Vien N	21 kr	20 600	10 700	48 pst.
3 E6 Bergshøgda	21 kr	20 300	13 000	36 pst.
4 E6 Økelsrud	21 kr	19 800	13 300	33 pst.
5 Fv. 84 Snarud	16 kr	5 000	2 300	54 pst.
6 Fv. 84 Bergshøgda	16 kr	5 100	5 000	2 pst.

Tabell 5.1 Finansieringsplan for E6 Kolomoen – Moelv

	Mill. 2016-kr		
	2014–2015 ¹	Etter 2015	Sum
Statens vegvesen 1320.30	43		43
Nye veier 1321.70		4 063	4 063
Bompenger	125	4 355	4 480
Sum	168	8 418	8 586

¹ Påløpte kostnader per 31.12.2015

dekke midlene som er benyttet til planlegging av prosjektet. Det er rekvirert 125 millioner kroner av dette til reguleringsplan. Nydal Øst AS på vegne av IKEA, har etter godkjenning i Samferdselsdepartementet, forskuttert 63,8 millioner til bygging av rampe E6 og rundkjøring i Nydalskrysset E6/fv. 58. Disse midlene tilbakebetales gjennom finansieringsopplegget for E6 Kolomoen – Moelv.

Bompengepopplegg

Det er forutsatt fire bomstasjoner på strekningen E6 Kolomoen – Moelv. For å unngå for stor trafikklekkasje til parallelle sideveger er det forutsatt en bomstasjon på fv. 84 ved Snarud og en på fv. 84 ved Bergshøgda. Bomtaksten i disse to bomstasjonene er foreslått til 75 pst. av taksten i nærliggende bomstasjon på E6.

Takstene er basert på lik takst per km for alle delstrekninger. Kolomoen – Moelv er inndelt i tre delstrekninger: Kolomoen – Kåterud, Kåterud – Brumunddal N og Brumunddal N – Moelv. Strekingen Kåterud – Arnkvern S – Brumunddal N består av to delstrekninger med svært ulik lengde. For å unngå for store takstforskjeller er det valgt lik takst i de to bomstasjonene på denne strekingen.

Det gis 20 pst. rabatt ved bruk av elektronisk brikke for kjøretøy i takstgruppe 1 og ingen rabatt for kjøretøy i takstgruppe 2.¹ For øvrig gjelder de

til enhver tid gjeldende takstretningslinjer for bompengeprosjekter.

Det forutsettes at takstene blir justert i forhold til konsumprisindeksen. Bompengeselskapet Vegfinans E6 Gardermoen – Moelv AS er etablert med formål å delfinansiere utbyggingen av, og håndtere trafikantbetalingen, på E6 Gardermoen – Moelv.

Andre forutsetninger for finansieringsplanen

Eventuelle kostnadsøkninger over forventet kostnad (P50) ut over prisstigning skal dekkes med statlige midler innenfor ramme til Nye Veier AS og bompenger etter samme prosentvise fordeling som innenfor prosjektets avtalte kostnad. Kostnadsreduksjoner fordeles på samme måte. Eventuelle overskridelser ut over 10 pst. er Nye Veier AS sitt ansvar.

Eventuelle kostnadsreduksjoner ut over 10 pst. tilfaller Nye Veier AS.

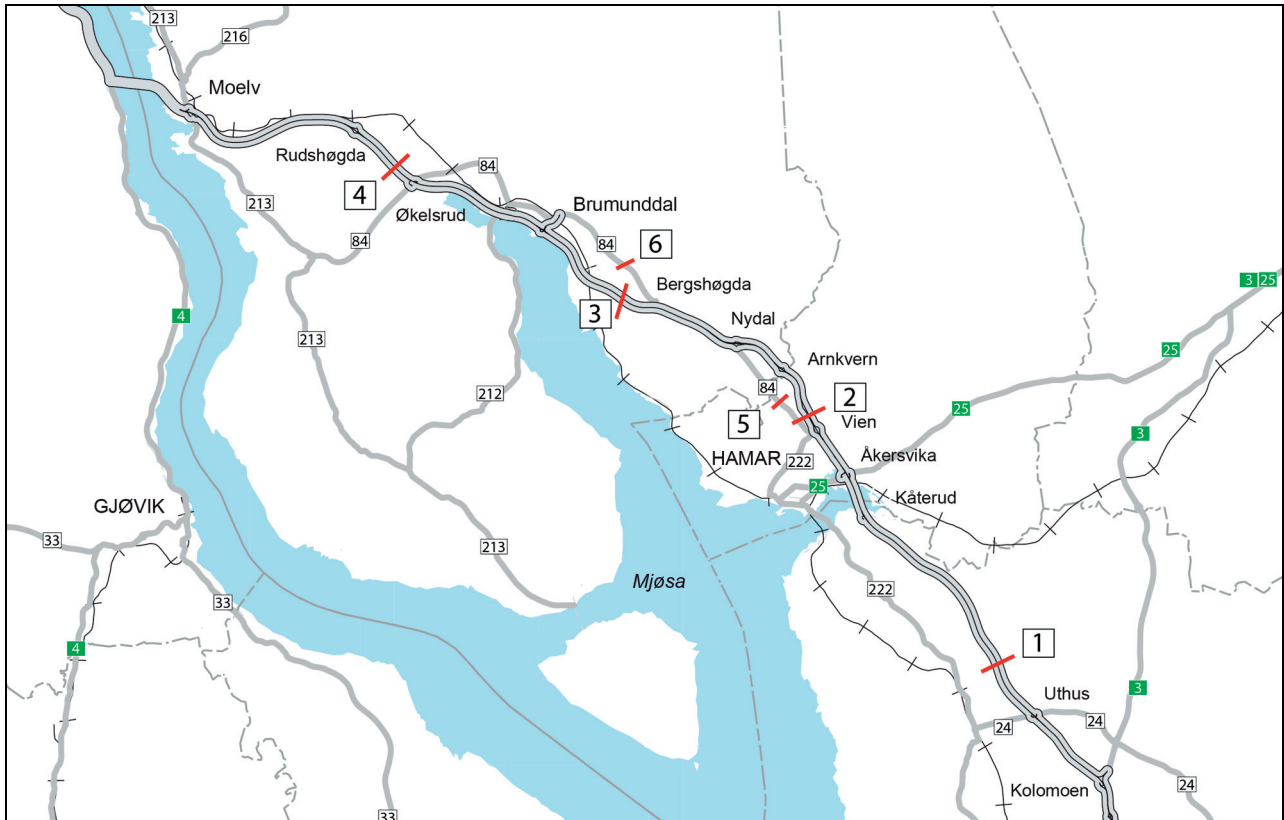
Dersom økonomien i prosjektet blir svakere enn beregnet, kan bompengeselskapet etter avtale med Vegdirektoratet øke takstene med inntil 20 pst. ut over prisstigningen og/eller forlenge innkrevingsperioden med inntil 5 år.

Følgende basisforutsetninger er ellers lagt til grunn for finansieringsanalysen:

- Lånerente på 5,5 pst.
- Årlig prisstigning 2,5 pst.
- Årlige innkrevings-/driftskostnader per bomstasjon er satt til 5 mill. kr på ny E6 og 3 mill. kr på fv. 84.
- 80 pst. andel brikkebrukere

Med disse forutsetningene er innkrevingsperioden beregnet til om lag 15 år. Bompengene skal dekke løpende renteutgifter på om lag 3,4 mrd. kr og løpende innkrevingskostnader på om lag 515

¹ Fra 1.1.2016 ble det innført nye kriterier for inndeling i takstgrupper. De nye takstgruppene er: Takstgruppe 1 – Kjøretøy med tillatt totalvekt til og med 3500 kg samt alle personbiler uavhengig av vekt i kjøretøykategori M1 i Autosys. Takstgruppe 2 – Kjøretøy med tillatt totalvekt fra og med 3501 kg med unntak av personbiler som er registrert i kjøretøykategori M1 i Autosys.

Figur 5.1

mill. kr, i tillegg til bidraget til utbyggingen på løpende 4,8 mrd. kr. (4,5 mrd. 2016 kr). Brutto bompengeinntekter er følgelig forventet å utgjøre om lag 8,7 mrd. kr.

Det er også regnet på et pessimistisk alternativ med følgende forutsetninger:

- Bomselskapet dekker sin del av en kostnadsøkning på 10 pst.
- Lånerente 6,5 pst.

- Ett års forsinket oppstart
- Årlig trafikkvekst redusert til 0,9 pst. fra 2015.

Med disse forutsetningene beregnes innkrevningstiden til å bli om lag 19 år, det vil si en økning på fem år ut over basisalternativet. Dette viser at prosjektet er relativt robust i forhold til ugunstige endringer i forutsetningene.

Tabell 5.2 Foreslått takstnivå i bomstasjonene på E6 Kolomoen – Moelv

Parseller:	2016 kr		
	Taksgruppe 1	Taksgruppe 1 med rabatt	Taksgruppe 2
E6 Kolomoen – Kåterud N	26 kr	20,8	52
E6 Kåterud – Arnkværn S	21 kr	16,8	42
E6 Arnkvern S – Brumunddal N	21 kr	16,8	42
E6 Brumunddal N – Moelv	21 kr	16,8	42
Sum E6 Kolomoen – Moelv:	89 kr	71,2	178
Fv. 84 Snarud	16 kr	12,8	32
Fv. 84 Bergshøgda	16 kr	12,8	32

Videre er det regnet på et alternativ med følgende optimistiske forutsetninger

- Lånerente 4,5 pst.
- 5 pst. høyere ÅDT i åpningsåret

Nedbetalingstiden blir cirka 13 $\frac{3}{4}$ år hvis takstene beholdes på 89/178 kr (lette/tunge) samlet for de fire bomsnittene på E6. Hvis utgangspunktet er at innkrevningstiden skal være 15 år, kan takstene settes til 78/156 kr (lette/tunge) samlet for de fire bomsnittene på E6.

6 Fylkeskommunal garanti

Som det framgår av avsnitt 3, har Hedmark og Akershus fylkeskommuner fattet vedtak om at de stiller garanti ved selvskyldnerkausjon for bompengeselskapets låneopptak. Den fylkeskommunale garantien må godkjennes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet før anleggsstart.

Garantistens utlegg kan dekkes gjennom en økning av realtakstene med inntil 20 pst. og en forlengelse av bompengeperioden med inntil 5 år.

7 Samferdselsdepartementets vurdering

E6 er en av de viktigste transportårene i landet. Samferdselsdepartementet legger derfor stor vekt på å videreføre utbyggingen av E6 som møtefri veg nordover fra Kolomoen. Det er særlig viktig å bedre trafikksikkerheten fordi store deler av de eksisterende tofeltsstrekningene mellom Oslo og Trondheim har lav sikkerhet.

Hedmark og Akershus fylkeskommuner og kommunene Stange, Hamar og Ringsaker har sluttet seg til at hele strekningen E6 Kolomoen – Moelv skal delvis bompengefinansieres som en forlengelse av E6 Gardermoen – Kolomoen.

Samferdselsdepartementet viser til at det som hovedregel ikke skal etableres bomsnitt på side-

veger/avlastet vegnett, jf. Nasjonal Transportplan 2014–2023. I og med at utbyggingen på strekningen E6 Kolomoen – Moelv ikke legges i ny trasé, men er en utvidelse av eksisterende veg, er det her ikke snakk om noen «gammel E6» som blir avlastet for trafikk. Med mye lokaltrafikk og mange lokalveger, er det derimot slik at det meste av trafikkavvisningen som følger av bompengene medfører økt trafikk på lokalvegene. Bakgrunnen for plassering av bomsnitt på lokalvegene er ønske om å redusere denne effekten. Det forutsettes en bomstasjon på fv 84 ved Snarud og en på fv 84 ved Bergshøgda. Bomtaksten i disse to bomstasjonene er foreslått til 75 pst. av taksten i nærliggende bomstasjon på E6. Lokale myndigheter har sluttet seg til det foreslåtte bompengelopplegget inkludert plassering av bomsnitt på fv 84.

I tråd med etablert praksis, skal forutsetningene for innkrevingsopplegget være nøkterne og gi en robust finansieringsplan. Dette gjelder fortsatt, selv om rentenivået er noe nedjustert sammenlignet med bompengeproposisjoner som har vært fremmet de siste årene.

På denne bakgrunn slutter Samferdselsdepartementet seg til bompengelopplegget slik det fremgår av denne proposisjonen.

8 Avtale

Etter at Stortinget har fattet vedtak om bompengefinansiering av E6 Kolomoen – Moelv i Hedmark, vil det bli inngått bompengesavtale mellom staten og bompengeselskapet. Denne avtalen vil gi bompengeselskapet rett til å kreve inn bompenger og ta opp lån, samt ivareta statens interesser overfor bompengeselskapet i tråd med gjeldende standardavtale. Videre vil det bli inngått en egen finansieringsavtale mellom Nye Veier AS som oppdragsgiver og bompengeselskapet som regulerer rekvirering av bompengemidlene fra bompengeselskapet til Nye Veier AS, jf. forutsetningene som er lagt til grunn i denne proposisjonen.

Samferdselsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om Bompengfinansiering av E6 på strekningen Kolomoen – Moelv i Hedmark.

VI HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om Bompengfinansiering av E6 på strekningen Kolomoen – Moelv i Hedmark i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om Bompengefinansiering av E6 på strekningen Kolomoen – Moelv i Hedmark

1. Stortinget samtykker i at bompengeselskapet får tillatelse til å ta opp lån og kreve inn bompenger til delvis bompengefinansiering av utbyggingen av E6 på strekningen Kolomoen – Moelv i Hedmark. Vilkårene fremgår av denne proposisjonen.
2. Samferdselsdepartementet får fullmakt til å inngå avtale med bompengeselskapet og fastsette nærmere regler for finansieringsordningen. Denne fullmakten kan Samferdselsdepartementet delegere til Vegdirektoratet og Nye Veier AS.

